

9. DE NAAMGEVING IN DE SYNTAXONOMIE

J.J. Barkman & J.H.J. Schaminée

9.1 Inleiding

Een ieder die enigszins vertrouwd is met de plantensociologische literatuur weet dat er voor het benoemen van syntaxa een grote hoeveelheid namen in omloop is. Vooral de laatste tijd is het aantal publicaties en daarmee het aantal nieuwe namen zo groot dat het gevaar bestaat dat aan een van de primaire doelen van de syntaxonomie, namelijk het ontwikkelen van een inzichtelijk en internationaal geaccepteerd systeem als basis voor communicatie, voorbij wordt geschoten. Om het overzicht te kunnen bewaren bestaat dan ook een dringende behoefte aan eenduidige en stabiele namen.

Een voorbeeld moge dit verduidelijken. In 1937 beschreef Tüxen de ook in Nederland wijdverbreide associatie *Ranunculo-Alopecuretum geniculati* (naar *Ranunculus repens*, Kruipe boterbloem, en *Alopecurus geniculatus*, Geknikte vossestaart). In 1946 noemde Knapp deze associatie *Ranunculetum repentis*, en in 1948 verving hij die naam weer door *Lolio-Potentilletum anserinae*. In 1950 doopte Tüxen de door hemzelf gegeven naam om in *Rumici-Alopecuretum geniculati* (zie Sýkora 1983). Het spreekt voor zich dat een dergelijke voortdurende naamsverandering verwarrend is en allesbehalve bevorderlijk voor de plantensociologische wetenschap en haar toepassing.

Helaas wordt stabiliteit in de nomenclatuur slechts verkregen door regelgeving: "nomenclature is a necessary evil, but it is necessary", zoals in de inleiding van de 'Code voor plantensociologische nomenclatuur' uit 1976 is verwoord.

Reeds in 1941 leidde deze behoefte aan regelgeving tot een eerste voorzet voor het opstellen van nomenclatuurregels (Dahl & Hadač 1941). Kort daarna werden onafhankelijk van elkaar voorstellen gedaan door Barkman (tijdens het Internationale Botanische Congres in Stock-

holm, 1950) en door Meijer Drees (1951). Hierop volgden aanvullingen van onder anderen Barkman (1953b) en Höfler & Wendelberger (1953). In de daarop volgende jaren verschenen nieuwe voorstellen (o.a. Bach et al. 1962; Rauschert 1963; Moravec 1968), hetgeen tot gevolg had dat tijdens een symposium van de Internationale Vereniging voor Vegetatiekunde in 1969 te Rinteln besloten werd een speciale Commissie (de Nomenclatuurcommissie) in het leven te roepen, met als taak formele richtlijnen op te stellen voor de naamgeving van syntaxa. Het beoogde document (de 'Code') werd in 1976 in drie talen (Duits, Engels, Frans) gepubliceerd in het tijdschrift *Vegetatio* door Barkman, Moravec en Rauschert. Dezelfde auteurs verzorgden in 1986 een tweede editie, waarin de gedurende tien jaar ontvangen commentaren van gebruikers waren verwerkt. Deze tweede editie is inmiddels ook in het Spaans, Russisch en Japans gepubliceerd. Commentaar en aanvullingen kunnen door iedere gebruiker aan de commissie worden toegezonden, want tekortkomingen blijken vooral bij het gebruik. Binnenkort zal een derde, herziene uitgave van de Code verschijnen. Enkele voorstellen hiertoe zijn reeds gepubliceerd door Weber (1988) en Moravec (1990). De nomenclatuurregels kunnen alleen een succes worden als men zich eraan houdt. Helaas is dit nog niet altijd het geval (Theurillat & Moravec 1990).

Met de Code worden vooral drie doeleinden nagestreefd: stabiliteit, eenduidigheid en bondigheid.

1. Stabiliteit in de naamgeving. Het beste middel om de nomenclatuur van syntaxa te stabiliseren is het principe van de prioriteit, vooral omdat dit het meest objectief is en daardoor door velen aanvaard wordt. Evenals in de taxonomie (Linnaeus, 1753) is er een begindatum gekozen en wel het jaar 1910, het jaar waarin Flahault en Schröter op het Derde Internationale Botanische Congres te Brussel het begrip associatie definieerden. Oudere namen van

syntaxa zijn dus niet geldig. Het invoeren van een *starting point* is bewust gedaan, om enerzijds de gebruiker het doornemen van veel oudere, vaak moeilijk toegankelijke literatuur te besparen, anderzijds omdat in de oudere literatuur vaak niet duidelijk is wat (in onze moderne opvattingen over syntaxa) onder een naam verstaan werd. Meestal bijvoorbeeld ontbreken tabellen, en vaak slaan de namen niet terug op de karakteristieke soorten maar op andere kenmerken zoals het verspreidingsgebied van het vegetatietype.

2. Eenduidigheid in de naamgeving. Ongeacht of men de naam toepasselijk vindt en of men het met de status en omgrenzing van het syntaxon wel of niet eens is, is het van belang dat iedereen hetzelfde verstaat onder hetgeen een auteur met een bepaalde naam bedoelt. Elke naam moet dan ook voorzien zijn van een adequate diagnose. Voor associaties bijvoorbeeld bestaat deze uit minstens één volledige opname (maar bij voorkeur een tabel van opnamen), met wetenschappelijke namen van alle soorten en taxa van lagere rang. Ook wordt een type-opname aangegeven (hierover later meer). De auteur moet tevens duidelijk maken welke rang (subassociatie, associatie, verbond, enz.) hij aan het door hem beschreven syntaxon toekent. Namen als 'gemeenschap van', 'nodum van', 'groupement à' en 'community of' voldoen niet.

3. Bondigheid en uniformiteit in de naamgeving. Evenals in de taxonomie, waar voor de invoering van het binominale nomenclatuurstelsel van Linnaeus (1753) 'onmogelijke' namen in omloop waren, zoals '*Orchis bulbis indivisis nectarii labio quinquefido* enz.' (= *Orchis militaris*), bestond ook in de syntaxonomie een bonte verscheidenheid aan namen van syntaxa. Sommige bestonden uit één woord, andere uit wel vijf. In de ene publicatie werden de woorden los van elkaar geschreven, in andere met een verbindingsstreepje. Ook kwamen verschillende vormen van adjectiva voor, waaronder geografische en ecologische (zie Meijer Drees 1951). Door de introductie en samenstelling van nieuwe namen te binden aan vaste regels en voorwaarden wordt uniformiteit verkregen en worden willekeurige veranderingen vermeden. Er wordt naar gestreefd de namen consequent en zo eenvoudig mogelijk te maken. Belangrijk is dat de naam kort is; de naam van een vegetatietype is niet bedoeld als een (beknopte) diagnose.

Wat met de Code uitdrukkelijk niet wordt nagestreefd (al wordt dit soms gedacht), is een beoordeling van de kwaliteit van syntaxonomisch onderzoek. Met de Code stelt men niet vast wat 'goede' en wat 'slechte' syntaxa zijn. Dit kan slechts worden beoordeeld door vergelijking en discussie met collega-onderzoekers, vooral wanneer ze

ook in de praktijk met deze eenheden werken.

In dit hoofdstuk wordt allereerst de techniek van de naamgeving besproken (§ 9.2). In paragraaf 9.3 wordt nader ingegaan op de inhoud van de 'Code voor plantensociologische nomenclatuur', om de lezer enig inzicht te verschaffen in de regelgeving en de gebruikte begrippen. Het is niet de bedoeling op deze plaats alle bijzonderheden in detail te bespreken of om hier een Nederlandstalige versie van de Code te presenteren. Beoogd wordt een inleiding te geven; het toepassen van de nomenclatuurregels is namelijk een gecompliceerde zaak, zoals ook in de toelichting op de Code uit 1976 wordt verwoord: "In order to use this Code correctly, it is indispensable to study it in extenso. The tackling of nomenclatural problems by consulting a few articles will generally lead to erroneous solutions". In paragraaf 9.4 worden enkele kanttekeningen geplaatst bij de nomenclatuurregels zoals deze in de Code worden toegepast. Tenslotte is een beknopte gebruiksaanwijzing voor de Code toegevoegd (§ 9.5).

9.2 De naamgeving der syntaxa

Verscheidene auteurs gaan uitvoerig in op de wijze waarop de wetenschappelijke namen van syntaxa worden gevormd (o.a. Braun-Blanquet 1928, 1951; Meltzer & Westhoff 1942; Ellenberg 1956; Rauschert 1963; Westhoff 1965b; Westhoff & Den Held 1969; Westhoff & Van der Maarel 1973; Barkman et al. 1986). We beperken ons hier tot een korte samenvatting.

Men duidt een associatie aan door achter de stam van de genusnaam van een der kenmerkende soorten het suffix '-etum' te plaatsen en de soortaanduiding (beter: het *epitheton specificum*) in de tweede naamval daaraan toe te voegen. Zo wordt van de soortnaam *Ranunculus fluitans* de associatiennaam *Ranunculetum fluitantis* afgeleid. De naamgevende soort (taxon) kan een kensoort, een differentiërende of een constante soort zijn. Wanneer de naam betrekking heeft op ondersoorten of variëteiten, laat men het soortepitheton weg: van *Galium verum* subsp. *maritimum* bijvoorbeeld leidt men *Festuco-Galietum maritimi* af. Om verwarring te voorkomen kan het wenselijk zijn de associatie te benoemen naar twee soorten. Bij voorkeur wordt dan voor de tweede soort een dominant gekozen (zie verderop). Wanneer sprake is van twee dominante taxa in verschillende lagen van de vegetatie, wordt het taxon uit de hoogste laag, bijvoorbeeld de boomlaag, achteraan geplaatst. Men verbindt twee namen door een koppelteken. Zo is het *Dicrano-Juniperetum*

genoemd naar *Dicranum scoparium* (meestal dominant in de moslaag) en *Juniperus communis* (dominant in de struiklaag).

Vroeger gaf men de stam van de eerste genusnaam het suffix '-eto', bijvoorbeeld *Querceto-Betuletum*. Bach et al. (1962) hebben erop gewezen dat zo'n naam eigenlijk betekent dat er sprake is van een mengvorm of overgang tussen, in dit geval, een eikenbos en een berkenbos. Dat is echter niet de bedoeling. Men wil slechts het bostype zowel naar de eik als naar de berk benoemen. Het is daarom juist de uitgang '-eto' te vervangen door een bindvocaal. Voor de bindvocaal laat men de eerste naam eindigen op de klinker 'o' of 'i', al naar de declinatie van de desbetreffende genusnaam. Voorbeelden zijn: *Cirsio-Molinietum*, naar *Cirsium dissectum* (Spaanse ruiter) en *Molinia caerulea* (Pijpestrootje), en *Medicagini-Avenetum* naar *Medicago falcata* (Sikkelklaver) en *Avena pubescens* (Zachte haver; in de laatste druk van de 'Flora van Nederland' *Avenula pubescens* genaamd).

De soortepitheta worden in het spraakgebruik vaak weggelaten, op voorwaarde dat dit niet tot verwarring leidt. Bij tweeledige namen van syntaxa is dit ook bij de officiële naamgeving gebruikelijk. Wel moet in de diagnose uitdrukkelijk worden vermeld om welke soorten het gaat. In bepaalde gevallen is echter ook bij dubbele syntaxa namen de vermelding van een of beide soortepitheta noodzakelijk, namelijk wanneer verschillende associaties naar verschillende soorten van hetzelfde genus zijn genoemd. Voorbeelden: *Carici elongatae-Alnetum*, naar *Carex elongata* (Elzenzege) en *Alnus glutinosa* (Zwarte els) ter onderscheiding van het *Carici laevigatae-Alnetum*; *Erico-Sphagnetum magellanici* versus *Sphagno palustris-Ericetum*.

Subassociaties worden aangeduid door achter de stam van het genus van het (resp. van een der) differentiërende taxon (taxa) de uitgang '-etosum' te plaatsen; het deel van de naam dat de status van subassociatie aangeeft begint met een kleine letter. Als voorbeelden geven we hier het *Puccinellietum maritimae parapholietosum*, genoemd naar *Parapholis strigosa* (Dunstaart), en het *Cirsio-Molinietum nardetosum*, genoemd naar *Nardus stricta*. Het naamdeel uitgaand op '-etosum' kan feitelijk niet zelfstandig worden gebruikt; men kan formeel bijvoorbeeld niet spreken van 'het *parapholietosum*'.

Wanneer één van de subassociaties de 'kern' van de associatie voorstelt maar geen eigen differentiërende soorten bezit, wordt dit gewoonlijk aangeduid met het epitheton 'typicum'. Zo wordt onder het *Querceto-Betuletum typicum* een droog, soortenarm Eiken-Berkenbos verstaan, in tegenstelling tot het *Querceto-Betuletum molinietosum*, dat vochtig is en zich van de typische subassociatie onderscheidt door *Molinia caerulea*. Wanneer de karakte-

ristieke soortencombinatie van de desbetreffende eenheid duidelijk armer is dan die van de andere subassociatie(s) en bepaald niet 'typisch' voor de associatie als geheel, gebruike men het epitheton *inops* (letterlijk: gebrek hebbend aan).

De namen van verbonden eindigen op '-ion' (bijv. *Littorellion*, *Fagion*). Ook hierbij zijn tweeledige namen mogelijk, zoals *Junco-Molinion* en *Caricion curto-nigrae*. Orden krijgen de uitgang '-etalia', klassen de uitgang '-etea' (vroeger: '-etales' en ook '-inea'). Als voorbeelden noemen we *Fagetalia* en *Molinietalia*, respectievelijk *Querceto-Fagetea* en *Asteretea tripolii*. Sommige syntaxonomien onderscheiden onderverbonden (uitgang '-enion'), onderorden (uitgang '-enalia') en onderklassen (uitgang '-enea'). Het *Ulmion carpiniifoliae* (naar *Ulmus carpiniifolia*) bijvoorbeeld is een onderverbond van het *Alno-Padion*. Vroeger (ook nog in Westhoff & Den Held 1969) was de uitgang van een onderverbond gelijk aan die van een verbond.

Namen van verbonden zijn enkelvoudige begrippen (evenals die van genera), die van orden en klassen daarentegen meervoudige begrippen (evenals families en orden in de taxonomie). Men spreke dus van dé *Querceto-Fagetea*, dé *Fagetalia*, hét *Alno-Padion* en hét *Carici remotae-Fraxinetum*.

De naam van een associatie wordt soms gevormd door de uitgang '-etum' niet achter de naam van het genus te plaatsen maar achter het epitheton *specificum*, bijvoorbeeld *Seslerio-Semperviretum*, naar *Sesleria coerulea* (Blauwgras) en *Carex sempervirens*. Op overeenkomstige wijze zijn sommige verbondsnamen afgeleid, zoals *Alno-Padion* van *Prunus padus* (Vogelkers). Ook andere dan soort aanduidingen komen voor, zoals in de naam *Macrophorbio-Alnetum*, een elzenbroekbos-associatie met hoog opschietende kruiden, en in de naam *Filici-Sagine-tum*, een door varens gedomineerde gemeenschap van grachtmuren. De huidige nomenclatuurregels laten het invoeren van zulke namen niet meer toe; wel kunnen bestaande namen die vóór 1979 zijn gepubliceerd veelal in gebruik blijven. Onwettig echter zijn alle (ook de oude) namen waarin geografische aanduidingen zijn opgenomen, zoals *Agropyretum boreo-atlanticum*. De naam *Sagino maritimae-Cochlearietum danicae* is uiteraard wel toegestaan, omdat de geografische aanduiding hier geen betrekking heeft op het areaal van het syntaxon maar een deel is van de soortnaam (*Cochlearia danica*; Deens lepelblad). Hetzelfde geldt, mutatis mutandis, ook voor de hogere eenheden. Namen als *Mesobromion* (matig droge kalkgraslanden met *Bromus erectus*), *Magnocaricion* (verbond van grote zeggen) en *Thero-Salicornietea* (klasse van eenjarige *Salicornia*-soorten) blijven

geldig, maar mogen nu niet meer worden gegeven. Het is in een enkel geval verplicht namen te verkorten teneinde lange en moeilijk uit te spreken namen te vermijden, zoals *Potametum* in plaats van *Potamogetonetum*. Op het niveau van de hogere eenheden moeten bijvoorbeeld de *Potamogetonetea* worden afgekort tot *Potametea*.

9.3 De 'Code voor plantensociologische nomenclatuur'

De 'Code voor plantensociologische nomenclatuur' (Barkman et al. 1976, 1986) bestaat uit principes, definities, regels en aanbevelingen. Ook is een gids opgenomen waarin wordt aangegeven hoe de namen van syntaxa door vervoeging van de namen van taxa taalkundig gevormd moeten worden. Deze gids bevat lijsten van namen van alle genera en soortepitheta met hun stam, genitivus en bindvocaal.

De 'principes' vormen de basis van het nomenclatuursysteem. Het belangrijkste principe is dat van de prioriteit. Dit houdt in dat de oudste, geldig gepubliceerde naam de wettige naam is. Andere principes zijn bijvoorbeeld dat een syntaxon, binnen een bepaalde syntaxonomische opvatting, slechts één correcte naam kan hebben, en dat de nomenclatuurregels zich uitstrekken over alle syntaxonomische niveaus vanaf het niveau van de subassociatie tot en met de klasse (zie § 9.4). De niveaus onder de subassociatie (facies, varianten) en boven de klasse (klassengroepen en divisiones) vallen er dus niet onder, evenmin als de namen van rompgemeenschappen en derivaatgemeenschappen (zie hfst. 8).

In de 'definities' is de inhoud van een aantal syntaxonomische en nomenclatorische termen vastgelegd die in de Code worden gehanteerd. Zo worden onder meer de begrippen 'syntaxon' en 'rangorde' toegelicht. Alle op floristische gronden gebaseerde abstracte vegetatie-eenheden worden, ongeacht de classificatiemethode, als syntaxa beschouwd; de regels van de Code echter gelden alleen voor de syntaxa van de Frans-Zwitserse school, met inbegrip van de als associaties beschreven sociaties van de Scandinavische school. De uitbreiding naar de Scandinavische school berust op pragmatische overwegingen. Volgens deze methode immers zijn veel 'associaties' beschreven, die voldoen aan de voorwaarden van de Frans-Zwitserse school (volledige opnametabellen) en die behalve over dominanten en constanten vaak ook over ken- en/of differentiërende taxa beschikken. Soms is het onderscheid in het geheel niet duidelijk. Zo gaven

sommige auteurs in Midden-Europa helemaal niet aan of zij associaties in de zin van Du Rietz of in die van Braun-Blanquet bedoelden. Het is niet aan de nomenclatuurcommissie om te beoordelen of dergelijke eenheden goede associaties zijn in de zin van de Frans-Zwitserse school.

Er worden in de Code hoofdrangorden (associatie, verbond, orde, klasse) en nevenrangorden (subassociatie, onderverbond, onderorde, onderklasse) onderscheiden. Voor klassen, orden en verbonden geldt dat zij alleen beschreven kunnen worden als er tenminste één syntaxon van een lager niveau van de hoofdrangorde beschreven is. Men kan dus bijvoorbeeld geen verbond introduceren zonder tenminste één associatie te beschrijven. Het omgekeerde geldt niet: men kan in de moderne synsystematiek associaties geldig en wettig beschrijven zonder een verbond te definiëren. Syntaxa van nevenrangorden zijn natuurlijk alleen zinvol als ook de naasthogere hoofdrangorde gegeven wordt. Voor subassociaties gelden hier bovendien formele overwegingen: de naam van een subassociatie is immers van de naam van de associatie afgeleid. Men vergelijk de nomenclatuurregels in de taxonomie: geen genus zonder soorten en geen familie zonder genera. Omgekeerd geldt dat het mogelijk is een nieuw genus te beschrijven zonder de familie te noemen, maar een nieuwe soort beschrijven zonder het genus te benoemen is uiteraard onmogelijk.

In de definities van de Code wordt ook het begrip 'nomenclatorisch type' toegelicht, zijnde dat element van de naam van een syntaxon, waaraan de naam van het syntaxon permanent verbonden blijft. Voor associaties en subassociaties is dat een vegetatie-opname, voor hogere eenheden is dat een bepaald syntaxon van één hoofdrangorde lager. Men zal proberen het nomenclatorische type zo te kiezen dat dit het meest typische of meest centrale of meest volledig ontwikkelde element van het syntaxon weergeeft. Als bijvoorbeeld achteraf blijkt dat dit niet het geval is, is dit evenwel nog geen reden het nomenclatorische type te veranderen.

Ook wordt in de Code gedefinieerd wat verstaan wordt onder effectief gepubliceerde, geldige, wettige en correcte namen. Op deze begrippen, die ook in de taxonomie een belangrijke rol spelen, wordt bij de bespreking van de regels verder ingegaan. Een naam is slechts geldig wanneer deze geformuleerd is conform bepaalde regels en van een afdoende diagnose is voorzien. Een naam is echter pas wettig wanneer is vastgesteld dat dezelfde naam niet eerder aan een ander syntaxon is gegeven (homoniem) en dat hetzelfde syntaxon niet eerder geldig gepubliceerd is onder een andere naam (synoniem). De vraag of een naam wettig is kan dus alleen worden beantwoord aan de hand van literatuurvergelijking. Een correcte naam is de wet-

Correct	eenduidige toepassing binnen een classificatiesysteem
Wettig	eenheid niet eerder gepubliceerd onder andere naam (synoniem) en naam niet eerder gegeven aan andere eenheid (homoniem); bepaling aan de hand van literatuurvergelijking
Geldig	naam geformuleerd conform nomenclatuurregels en voorzien van afdoende diagnose; direct in de publicatie te beoordelen
Effectief gepubliceerd	gepubliceerd in toegankelijke vorm, dat wil zeggen gedrukt en in bibliotheken aanwezig

Figuur 9.1. De verschillende niveaus van validiteit van namen van syntaxa.

tige naam die een syntaxon bij een bepaalde syntaxonomische opvatting moet hebben, en is daarmee dus gekoppeld aan het syntaxonomische niveau van de eenheid. Een syntaxon kan twee wettige namen hebben als er verschil bestaat in syntaxonomische opvatting van de eenheid (bijv. associatie en subassociatie). Als subassociatie heeft het slechts één correcte naam en als associatie eveneens maar één (andere) naam. De verschillende niveaus van validiteit van syntaxonomische namen worden samengevat in figuur 9.1. Een naam kan effectief gepubliceerd zijn, maar niet geldig, terwijl geldige namen altijd effectief gepubliceerd zijn. Een naam kan geldig maar niet wettig zijn, terwijl wettige namen altijd geldig zijn. Een correcte naam is altijd wettig, niet elke wettige naam is correct. Een voorbeeld moge dit verduidelijken. In 1937 beschreef Tüxen een *Sparganietum angustifolii*. Schaminée (1988) beschouwde deze eenheid als een subassociatie (*sparganietosum angustifolii*) van het *Sphagnetum cuspidato-obesi*, een associatie die in 1958 werd beschreven door Tüxen en Von Hübschmann. Beide namen zijn wettig, maar gegeven de huidige syntaxonomische opvattingen in ons land is alleen de tweede naam correct.

In de Code zijn de 'regels', samen met de 'aanbevelingen', opgenomen in 51 artikelen, gerangschikt naar diverse onderwerpen, waarbij de regels bindend zijn en de aanbevelingen niet. De aanbevelingen zijn hoofdzakelijk bedoeld om bij de beschrijving van nieuwe syntaxa tot een grotere eenvormigheid te komen. Zo wordt aangeraden nieuwe associaties en subassociaties met minstens tien opnamen te publiceren en wordt aanbevolen om nieuwe namen niet in voetnoten of samenvattingen te publiceren.

In artikel 1 wordt ingegaan op de effectieve publicatie van een naam. Een naam is alleen effectief gepubliceerd als de publicatie gedrukt is (inclusief offset en fotocopy) en in botanische bibliotheken aanwezig is. Manuscripten in de letterlijke zin van het woord of voor het publiek ontoegankelijke 'gedrukte' verhalen vallen hier dus niet onder.

In artikel 2-9 wordt nauwkeurig omschreven onder welke voorwaarden namen van syntaxa geldig zijn. Namen uit publicaties vóór 1910 tellen niet mee. De namen

moeten vergezeld zijn van een afdoende diagnose, hetgeen voor associaties die beschreven zijn na 1 januari 1979 inhoudt dat een toelichting met individuele opnamen vereist is en dat een type-opname wordt aangewezen. Wanneer een diagnose slechts één opname omvat (hetgeen, hoewel het wordt afgeraden, volgens de Code afdoende is), is die ene opname automatisch de type-opname, ook al wordt dit niet expliciet vermeld; de naam *Rumici crispi-Agrophyretum* Hejný 79 bijvoorbeeld is op deze manier geldig gepubliceerd (Hejný et al. 1979). Het moge vreemd klinken dat voor de beschrijving van nieuwe associaties één opname als acceptabel wordt beschouwd. Men moet echter bedenken dat het praktisch onmogelijk is een algemeen geldend, gefundeerd minimum aantal aan te geven. Dit hangt namelijk sterk af van de variabiliteit van de associatie. Ook komt het bij zeldzame associaties vaak voor dat vele opnamen zijn gemaakt op vrijwel dezelfde plaats en een goede diagnose met één homotone opnamentabel maar schijn is. Tenslotte is bij de vóór 1979 gepubliceerde associaties, waar voor de diagnose ook synthetische (synoptische) tabellen toegestaan zijn, vaak niet te controleren om hoeveel opnamen het gaat. Als blijkt dat de associatie niet stand kan houden, zal deze op wetenschappelijke gronden worden verworpen; dat is evenwel niet de taak van de nomenclatuurcommissie.

De volgende artikelen (art. 10-14) betreffen de samenstelling van de namen; de typificatie wordt behandeld in artikel 15-21. Aan de samenstelling van de namen is in de vorige paragraaf uitvoerig aandacht besteed; de typificatie betreft onder andere de wijze waarop alsnog een type (lectotype) kan worden gekozen wanneer dit in de originele beschrijving (holotype) ontbreekt. In 1951 bijvoorbeeld publiceerde Tüxen de orde *Festuco-Sedetalia acris*, waarbinnen hij vier verbonden onderscheidde zonder dat een type-verbond werd aangewezen; in 1967 koos Moravec hiervoor het *Helichryson arenarii* Tüxen 51 als lectotype.

Het prioriteitsprincipe wordt nogmaals kort toegelicht in artikel 22-23. Vervolgens wordt in de artikelen 22-28 ingegaan op de consequenties van syntaxonomische wijzigingen. Wat bijvoorbeeld te doen wanneer een syntaxon gesplitst wordt of, omgekeerd, wanneer twee of meer syntaxa worden samengevoegd? Hoe verandert de auteurs-

referentie wanneer een verandering in rang wordt doorgevoerd? Bij het samenvoegen van syntaxa moet de oudste naam worden gehandhaafd. In 1958 bijvoorbeeld verenigde Barkman de epifytische mossenassociaties *Anomodonto-Isothecietum* Lippmaa 35, *Anomodontetum viticulosi* Felföldy 41, *Brachythecietum salebrosi* Felföldy 41, *Mnietum cuspidati* Felföldy 41 en *Homalietum trichomanoidis* Barkman 49 tot één associatie, onder de correcte naam *Anomodonto-Isothecietum* Lippmaa 35.

Het verwerpen en wijzigen van syntaxanamen wordt behandeld in de artikelen 29-39 en 40-45. Hierbij komen ook de *nomina ambigua* en de *nomina dubia* ter sprake. De eerste zijn namen die zo dikwijls voor andere dan bedoelde syntaxa zijn gebruikt dat handhaving tot verwarring leidt. De *nomina dubia* zijn op een dermate gebrekkige diagnose gebaseerd, dat nauwelijks meer valt uit te maken op welk erkend syntaxon deze naam betrekking heeft. Een naam mag niet louter en alleen veranderd worden omdat een ander taxon het syntaxon beter zou karakteriseren (zie § 9.4). Zo zijn Dierßen & Reichelt (1988) van mening dat de associatie van hoogveenslenken die vooral door *Scheuchzeria palustris* wordt gekenmerkt om prioriteitsredenen *Caricetum limosae* Osvald 23 moet heten in plaats van *Scheuchzerietum palustris*, ofschoon deze naam minder toepasselijk is aangezien de ecologische amplitudo van *Carex limosa* (Veenmoszegge) veel breder is dan die van de associatie en de amplitudo van *Scheuchzeria palustris* (Veenbloembies) er ongeveer mee overeenkomt. Evenmin mag aan een syntaxon een nieuwe naam gegeven worden wanneer het taxon waarnaar het syntaxon oorspronkelijk genoemd, van naam veranderd is maar nog wel als een geldig en wettig synoniem beschouwd wordt. Zo zal men de naam *Epilobietea angustifolii* niet veranderen in *Chamaerietea angustifolii*. Dit ligt anders wanneer de naam van een taxon al meer dan twintig jaar niet meer in belangrijke taxonomische en floristische literatuur gebruikt is. Het zou onpraktisch zijn nog steeds een syntaxon naar zo'n naam te benoemen omdat vrijwel niemand meer weet welke soort bedoeld wordt. In dat geval kan men de nomenclatuurcommissie een voorstel doen tot naamsverandering van het syntaxon. Dat de commissie terughoudend moet zijn met dergelijke wijzigingen, moge blijken uit het volgende voorbeeld. In 1922 beschreef Allorge een *Ranunculetum fluitantis*. In de jaren dertig noemden echter alle floristen en taxonomen de naamgevende soort niet *Ranunculus fluitans* (Vlottende waterranonkel) maar *Batrachium fluitans*, en inderdaad beschreef Neuhäusl in 1959 een *Batrachion fluitantis*. Zou men in 1960 voorgesteld hebben om nu eindelijk ook maar eens de naam *Ranunculetum fluitantis* te 'moderniseren', dan was men van een koude kermis thuisgekomen, want kort daarna werd het geslacht *Batrachium* niet meer als genus erkend en noemden alle taxonomen de soorten

van dit geslacht weer *Ranunculus*. Een soortgelijk probleem heeft zich voorgedaan met de wijziging van de naam *Echinodorus* in *Baldellia* en omgekeerd. Namen van syntaxa moeten volgens de Code wel veranderen als de naam van het desbetreffende taxon een onwettig homoniem blijkt te zijn, en ook als de naam berust op een foutieve determinatie (met inbegrip van een foutieve interpretatie door de taxonomen). Een voorbeeld is het '*Caricion curto-nigrae*', een verbond van kleine zeggen, bestaande uit kalkmijdende verlandingsgemeenschappen in mesotrofe laagveenmoerassen. In 1936 werd deze eenheid door Nordhagen *Caricion canescentis-goodenowii* genoemd; deze naam werd een jaar later door Tüxen gewijzigd in *Caricion canescentis-fuscae*. In de meeste syntaxonomische overzichtswerken wordt dit verbond onder deze naam besproken (o.a. Oberdorfer 1957; Runge 1961). De naam *Carex canescens* is afkomstig van Linnaeus; naar latere opvattingen echter, moet de zeggesoort van de mesotrofe laagveenmoerassen *Carex curta* (Zompzegge) heten (Kern & Reichgelt 1954); *Carex goodenowii* en *Carex fusca* zijn synoniemen van *Carex nigra* (Zwarte zegge), die achtereenvolgens *Carex acuta* var. *nigra*, *Carex nigra*, *Carex stolonifera*, *Carex goodenowii*, *Carex vulgaris*, *Carex goodenoughii*, *Carex fusca* en *Carex caespitosa* is genoemd. In de recente literatuur wordt deze soort *Carex nigra* genoemd; de andere namen zijn taxonomische of nomenclatorische synoniemen. Op grond van het bovenstaande moet de verbondsnaam worden gewijzigd in *Caricion curto-nigrae*. Ondanks al deze wijzigingen blijft de auteur van het syntaxon 'Nordhagen 36'.

Tenslotte wordt in de regels beschreven op welke wijze de auteursreferentie moet plaatsvinden (art. 46-51). De aanduiding van de naam van een syntaxon is exact en compleet, wanneer hieraan de naam is toegevoegd van de auteur(s) die als eerste deze eenheid geldig gepubliceerd heeft (hebben), samen met het jaar van publicatie.

De niet met de nomenclatuur vertrouwde lezer zal vreemd aankijken tegen eventuele in de auteursreferentie van syntaxa vermelde opmerkingen en afkortingen. Toch zijn deze toevoegingen voor een goed begrip van de status van de namen van groot belang.

Wanneer een auteur veranderingen aanbrengt in de inhoud en de syntaxonomische afgrenzing van een bestaand syntaxon zonder dat dit leidt tot het opstellen van een nieuwe eenheid, wordt aanbevolen dit aan te geven door achter de naam de afkorting 'em.' (= *emendavit*, hij/zij heeft veranderd) toe te voegen, gevolgd door de naam van de emendator en jaartal van wijziging. In Westhoff & Den Held (1969) bijvoorbeeld wordt aan het *Cicution virosae* (klasse *Phragmitetea*) een andere inhoud gegeven dan in de oorspronkelijke beschrijving van dit verbond door

Hejný (1960); enkele door Hejný tot dit verbond gerekende gemeenschappen zouden tot de *Parvocaricetea* behoren. Aangezien Segal in deze de emendator was, wordt de bewuste eenheid aangegeven als *Cicution virosae* Hejný 60 em. Segal 69. Ook het samenvoegen van enkele associaties tot één associatie, waarbij de naam van een der associaties gehandhaafd wordt, is zo'n grote wijziging dat aanbevolen wordt dit in de 'nieuwe' naam aan te geven. Het *Anomodonto-Isothecietum* van Lippmaa (1935) kan na de (eerder in dit hoofdstuk besproken) aanvulling van Barkman (1958) dan ook het beste weergegeven worden als *Anomodonto-Isothecietum* Lippmaa 35 em. Barkman 58.

In de auteursreferentie wordt de naam van een auteur soms tussen haakjes geplaatst. Als de nomenclatuurregels goed zijn toegepast, betekent dit ofwel dat een verandering in rang van het bewuste syntaxon heeft plaatsgevonden, ofwel dat het een nieuwe naam (nomen novum) betreft als substituuut voor een verworpen naam; de oorspronkelijke auteur wordt in beide gevallen tussen haakjes geplaatst. Wanneer een auteur een ongeldige beschrijving van een syntaxon van een andere auteur geldig maakt (valideert) en daarbij de oorspronkelijke naam handhaaft, wordt veelal de naam van de eerste auteur vermeld, gevolgd door de aanduiding 'ex'. De door *Empetrum nigrum* (Kraaihei) en *Erica tetralix* (Gewone dophei) gedomineerde vochtige heiden van het kustgebied werden in 1947 zonder tabellen door Westhoff beschreven als *Empetro-Ericetum*. In 1975 werden de ontbrekende gegevens door De Smidt aangevuld. Omdat dezelfde eenheid al eerder door Tüxen (1937) was beschreven als een subassociatie, luidt de juiste naam '*Empetro-Ericetum* (Tüxen 37) Westhoff ex De Smidt 75.

Wanneer de beschrijving van een syntaxon door een auteur is gepubliceerd in het werk van een ander, wordt dit gewoonlijk expliciet aangegeven. Het *Alyssso-Sedion* bijvoorbeeld werd gepubliceerd in Müller (1961), maar was mede van de hand van Oberdorfer. De referentie luidt dan '*Alyssso-Sedion* Oberdorfer et Müller in Müller 61'. In oudere literatuur kan men in de auteursreferentie soms ook de aanduiding 'in litt.' (*in litteris*) aantreffen, hetgeen betekent dat de oorspronkelijke beschrijving van het syntaxon in een brief plaatsvond. De huidige nomenclatuurregels sluiten brieven als literatuurreferentie evenwel uit.

De namen van veel voorkomende auteurs mogen worden afgekort, mits hierdoor geen verwarring ontstaat. Braun-Blanquet wordt meestal afgekort tot Br.-Bl., Reinhold Tüxen tot Tx. (ook R. Tx. om verwisseling met Jes Tüxen te voorkomen). Andere veel gebruikte afkortingen zijn: Lohm. (Lohmeyer), Th. Müll. (Theo Müller), Nordh. (Nordhagen), Oberd. (Oberdorfer), Schwick. (Schwickerath), Siss. (Sissingh) en Vl. (Vlieger).

9.4 Kanttekeningen bij de Code

De toepassing van nomenclatuurregels in de syntaxonomie vertoont veel overeenkomst met het gebruik van de regels in de taxonomie. In het voorwoord van de Code wordt duidelijk gesteld dat dit niet is gedaan omdat associaties met soorten, en opnamen of fytoceosen met individuen vergeleken zouden kunnen worden, maar omdat de taxonomische nomenclatuur veel langer bestaat en men daar zo veel meer praktische ervaring heeft dat het onverstandig zou zijn daarvan niet te profiteren. In wetenschappelijk opzicht zijn er grote verschillen tussen taxonomie en syntaxonomie, maar nomenclatuur is geen wetenschap; het is slechts een hulpmiddel. Er zijn twee bezwaren tegen het overnemen van regels uit de taxonomie: (1) anders dan soorten, die een genetische basis hebben, zijn syntaxa niet altijd duidelijk begrensde entiteiten, en (2) in tegenstelling tot de naam van een taxon is die van een syntaxon niet louter een codewoord. Op deze bezwaren wordt hieronder kort ingegaan.

Het eerste verschil heeft tot gevolg dat de typemethode van de taxonomie zich minder goed leent voor toepassing in de syntaxonomie. Het type van een associatie, de basiseenheid van de syntaxonomie, is een opname. Hiermee wordt een eerste probleem geïntroduceerd omdat een opname slechts betrekking heeft op een deel van een fytocenose, niet op de fytocenose als geheel. Type-exemplaren in de taxonomie zijn echter ook zelden compleet (wortels, vruchten, sporogonen, kiemlobben ontbreken dikwijls), en een individu is slechts een deel van een populatie terwijl de moderne taxonomie juist gericht is op de variatie binnen populaties. Voor de typen van hogere eenheden (genus, familie, resp. verbond, orde) is er trouwens geen principieel verschil met de syntaxonomie, omdat de typen daar in beide gevallen abstracte eenheden (lagere taxa resp. syntaxa) zijn. Een ander en groter probleem is dat een associatietype slechts een beschrijving is van een concreet stuk vegetatie dat zelden in die vorm gehandhaafd kan worden. Elke vegetatie verandert nu eenmaal in de tijd. Kenmerken die niet in de oorspronkelijke beschrijving (opname) staan, mogen er volgens de Code later niet meer aan worden toegevoegd. Dit kan wel bij een taxonomisch type, dat behalve uit een beschrijving tevens uit een gedroogde plant bestaat. Barkman heeft wel voorgesteld om van de type-opname van alle soorten een exemplaar te drogen en te bewaren, om in elk geval de determinaties later nog te kunnen controleren. Bij cryptogamengemeenschappen zou men zelfs het gehele proefvlak met substraat en al mee kunnen nemen en drogen, zodat ook kenmerken als structuur, nauwkeurige bedekking en biomassa bewaard blijven.

Een ander probleem is dat opnamen heterogeen kunnen zijn en dat dit bovendien niet altijd achteraf vastgesteld kan worden. Een concrete plant behoort (m.u.v. chimaeren) altijd tot één soort, een opname behoort niet altijd tot één (sub)associatie.

Aanvankelijk werd het aanwijzen van een type-opname niet noodzakelijk geacht (o.a. Meijer Drees 1951). De voordelen zijn volgens de Code echter groter dan de nadelen. Er wordt daarbij bewust gekozen voor een type-opname en niet voor een type-tabel, omdat tabellen vaak heterotoon zijn. De eis van een type-opname dwingt de auteur bij een heterotone tabel veel meer om duidelijk te maken wat hij met zijn nieuwe associatie bedoelt. De type-opname (type-associatie, type-verbond, enz.) is ook het beste middel om objectief vast te stellen welk deel van een syntaxon bij eventuele splitsing de oude naam dient te behouden.

De naam van een syntaxon geeft informatie over de inhoud terwijl dat in de taxonomie vaak niet het geval is. Naast veelzeggende en toepasselijke namen zoals *Solanum dulcamara* (bitterzoet), *Ornithogalum nutans* (knikkend) en *Utricularia minor* (klein) zijn er veel nietszeggende namen zoals *Carex hostiana* en *Viola reichenbachiana*, en namen die zelfs onjuiste informatie over de soorten geven, zoals *Melampyrum pratense* (van het veld), *Pedicularis sylvatica* (van het bos) en *Orthotrichum striatum* (gestreept). Daarentegen wijst de naam *Isoeto-Lobeliatum* op een gemeenschap met *Isoetes* en *Lobelia*, en bij het *Magnocaricion* denken we terecht aan gemeenschappen met grote *Carex*-soorten. In de Code wordt hier in zoverre rekening mee gehouden dat een syntaxon moet worden genoemd naar een taxon dat inderdaad in de diagnose voorkomt (voor alle duidelijkheid zij hier vermeld dat dit geenszins hoeft te betekenen dat het desbetreffende taxon ook in iedere tot dit syntaxon te rekenen fytoceenose moet voorkomen of dat het een dominante of kensoort moet zijn; normaliter maakt de naamgevende soort wel deel uit van de karakteristieke soortencombinatie). Verder mag een syntaxon niet naar slechts één soort worden genoemd uit een ondergeschikte laag. Aan een eikenbos mag dus niet de naam *Deschampsietum flexuosae* worden gegeven. Als de naam van twee taxa is afgeleid, wordt aanbevolen een eventuele dominante soort als tweede te kiezen. Voor bestaande namen waarbij een dominante soort voorop staat, kan men aan de nomenclatuurcommissie voorstellen de naam om te keren (nomen invertendum).

Sommige auteurs (o.a. Du Rietz, in Barkman 1953b) zijn van mening dat namen van syntaxa vervangen moeten worden door andere, wanneer deze beter gekozen of mooier zijn (voor een discussie hierover zie ook Westhoff & Den Held 1969). Het prioriteitsprincipe sluit dit echter uit; in de Code wordt dit expliciet vermeld (artikel 29). De

achterliggende gedachte is dat, afgezien van de vraag wie er kan beoordelen of een naam goed of slecht gekozen is, het negeren van het prioriteitsprincipe voortdurende naamsveranderingen tot gevolg zou hebben, hetgeen juist zeer ongewenst is. De naam *Caricion davallianae* Klika 34 (het verbond van kalkmoerassen) bijvoorbeeld is in zekere zin niet gelukkig gekozen omdat het syntaxon een aanzienlijk groter areaal heeft dan de naamgevende soort. Onze Knobbies-begroeiingen in jonge, vochtige duinvalleien behoren tot dit verbond, hoewel *Carex davalliana* in Nederland niet voorkomt. Het voorstel van Nordhagen (1936) om in Scandinavië, waar *Carex davalliana* eveneens ontbreekt, de naam *Schoenion ferruginei* te gebruiken mag op grond van het prioriteitsprincipe niet worden overgenomen. Hetzelfde geldt voor het in 1943 door Braun-Blanquet & Tüxen voorgestelde *Eriophorion latifolii* (zie ook Moravec 1968). De opmerking in Westhoff & Den Held (1969) dat het optreden van homoniemen onvermijdelijk is omdat de namen van syntaxa althans enige relatie tot de werkelijkheid moeten hebben, heeft om genoemde reden (prioriteit) geen weerklank gevonden in de Code. Slechts bij uitzondering is het moeilijk geschikte namen te kiezen, zoals bij de begroeiingen van hoge kwelders respectievelijk rotskliffen, die beide door *Festuca rubra* en *Armeria maritima* worden gedomineerd, maar toch tot verschillende associaties gerekend moeten worden.

De Code regelt, zoals genoemd, de nomenclatuur van de vier basiseenheden van de Frans-Zwitserse school (associatie, verbond, orde en klasse), als ook van de onder-eenheden (resp. onderklasse, onderorde, onderverbond en subassociatie). Volgens sommigen verdient het aanbeveling de naamgeving op het niveau van de subassociatie aan de nomenclatuurregels te onttrekken, op grond van zowel theoretische als praktische argumenten. Een belangrijk gezichtspunt hierbij is dat subassociaties gewoonlijk slechts een lokale betekenis en geldigheid hebben. Het spreekt echter vanzelf dat het aanbeveling verdient hierover eerst tot internationale overeenstemming te komen die dan zijn weerslag zal moeten vinden in een nieuwe editie van de Code. De argumenten van praktische aard tegen het hanteren van formele regels voor het benoemen van subassociaties hebben ook betrekking op de omvang en aard van de relevante literatuur. De enorme hoeveelheid aan syntaxonomische beschrijvingen maken integrale vergelijking en het toepassen van prioriteit geenszins eenvoudig. Beschrijvingen van eenheden op het niveau vanaf de associatie zijn veelal in internationale tijdschriften gepubliceerd; juist met betrekking tot lagere eenheden betreft het echter vaak moeilijk toegankelijke literatuur. Een extra probleem is dat in de praktijk tot nu toe lang niet alle auteurs de nomenclatuurregels correct

hebben toegepast; dit geldt met name de lagere syntaxonomische niveaus. Van theoretische aard is het gegeven dat subassociaties naar verschillende gezichtspunten onderscheiden worden, waardoor onderlinge vergelijking en afweging in feite onmogelijk worden. Weliswaar dient het floristische criterium altijd voorop te staan, maar ook dan zijn veelal verschillende gezichtspunten mogelijk en hangen de uiteindelijke indelingen gewoonlijk nauw samen met het karakter van het onderzoek. Reeds in 1940 onderscheidde Schwickerath drie groepen van differentiërende soorten. Gekoppeld aan een syndynamische, synchorologische of synecologische invalshoek spreekt hij respectievelijk van *syngenetische Differentialarten*, *geografische Differentialarten* en *Variantdifferentialarten*. Afhankelijk van de vraag of men het accent legt op ontwikkelingsstadia (successie), geografische patronen (inclusief hoogteligging) of de invloed van abiotische omstandigheden (met name bodem en waterhuishouding), worden, al naar gelang hierin verschillen optreden, ook verschillende subassociaties beschreven.

Zoals bij iedere regelgeving staat of valt de 'nomenclatuurwetgeving' met het al dan niet toepassen ervan. Tot voor enkele jaren was het aantal syntaxonomen dat de 'Code' daadwerkelijk toepaste, en zich de moeite getroostte niet alleen nieuwe maar ook bestaande namen op hun geldigheid te toetsen, op de vingers van twee handen te tellen. De reden hiervan is vooral dat de wetgeving nog erg jong is (zeker vergeleken met die in de taxonomie): ze moet zich als het ware nog bewijzen. De laatste jaren neemt de belangstelling voor het correct toepassen van de nomenclatuurregels toe, een ontwikkeling die zich de komende jaren door de recente publicatie van Spaanse, Russische en Japanse vertalingen van de Code vermoedelijk zal voortzetten. Bij het beoordelen van de geldigheid van namen is de jaarlijks te publiceren 'Index van nieuwe namen van syntaxa', waarvan in 1990 de eerste verschenen is (Theurillat & Moravec 1990), een belangrijk hulpmiddel.

9.5 Het gebruik van de Code

Men kan niet van elke plantensociologische studie verwachten dat de auteur de nomenclatuur van de behandelde syntaxa tot op de bodem uitzoekt. Wel wordt in de Code aanbevolen dat in elke plantensociologische publicatie bij ieder syntaxon minstens éénmaal de auteur (volledig) wordt vermeld, ofwel door voor de gehele publicatie te verwijzen naar een synsystematisch overzicht van een groter gebied of naar een monografische bewerking van

een klasse, mits deze overzichten consequent worden gevolgd. Voor standaardwerken en zeker ook voor het beschrijven van elk nieuw syntaxon is een grondig nomenclatorisch onderzoek onontbeerlijk. Als voorbeeld hoe men daarbij te werk moet gaan wordt hier gekozen voor een bestaande associatie, waarvan men de juiste naam wil achterhalen.

Om te beginnen inventariseert men de relevante literatuur en maakt men een lijstje van alle namen van eenheden die (sinds 1910) met de onderzochte associatie overeenkomen. Deze eenheden kunnen betrekking hebben op het naasthogere dan wel het naastlagere niveau, dus ook subassociaties en verbonden zijn. Een grote hulp bij het vinden van de literatuur is de door Tüxen uitgegeven maar nog niet voltooidde serie *Bibliographia Phytosociologica Syntaxonomica*, die alle literatuur per associatie, verbond, orde en klasse vermeldt. Niet naar syntaxa geordende literatuuroverzichten verschijnen sinds 1959 in de eerst door Tüxen, later door Knapp, en thans door Brandes geredigeerde serie *Excerpta Botanica*. De literatuur is hierin gerangschikt naar land en naar onderwerp. Per land bestaat een rubriek *Systematische Pflanzensoziologie*. Ook is er een indeling naar onderwerp, onder andere *Synsystematik*, waarvan tot nu toe slechts vijf afleveringen zijn verschenen (de laatste in 1979).

Van elke naam die op de associatie in kwestie mogelijk van toepassing is, wordt nagegaan of hij aan alle regels van de Code voldoet. Zodra een naam ergens bij deze controle een onvoldoende krijgt, wordt het examen niet voortgezet, en wordt de volgende naam aan het onderzoek onderworpen, net zo lang tot de eerste volledig wettige en correcte naam zich aandient.

Allereerst wordt nagegaan of een naam effectief gepubliceerd is (artikel 1) en of de beschrijving geldig is (art. 2, 3, 7 en 8; eventueel ook art. 5 en 37). Is dit het geval, dan wordt onderzocht of de naam wettig is. Daartoe mag de naam geen geografische of ecologische adjectieven bevatten (bijv. *Ammophilion borealis* en *Caricetum lasiocarpae eutrophicum*; art. 34) en niet naar drie of meer soorten zijn genoemd (bijv. *Lycopodio-Rhynchosporium albo-fuscae*; art. 10). Deze namen zijn onwettig en worden verworpen. Daarentegen mag de naam wel beschreven zijn als 'associatie van a en b' (in welke taal dan ook, mits a en b Latijnse namen zijn). Dan moet echter wel een orthografische correctie plaatsvinden naar de gelatiniseerde vorm (dit geldt, mutatis mutandis, ook voor verbonden, orden en klassen). Zo'n correctie heeft ook plaats als de naam een grammaticale fout, spelfout of vormfout bevat, bijvoorbeeld *Caricetum arenarii* in plaats van *arenariae*, *Agrostetum* in plaats van *Agrostietum* of *Querceto-Carpinetum* in plaats van *Quercu-Carpinetum*. Daar-

bij blijft de oorspronkelijke auteur de enige auteur. Wettige namen moeten ook worden veranderd als deze berusten op een verkeerd geïnterpreteerde soort (art. 43), of op een later homoniem (art. 44). In geval van gewijzigde taxonomische opvattingen met betrekking tot een naamgevend taxon kunnen ze slechts worden veranderd als de soortnaam al meer dan twintig jaar in onbruik is en alleen met instemming van de nomenclatuurcommissie (art. 45). Wel kan men op eigen initiatief de naam veranderen als van twee soorten de dominante soort voorop staat (art. 42).

Vervolgens moet men nagaan of de naam niet eerder is gebruikt voor een ander vegetatietype. Is dat wel het geval, dan geldt de geselecteerde naam als een homoniem

dat niet opnieuw gebruikt mag worden; men moet dan verder zoeken naar wettige namen.

Tenslotte dient het type vastgesteld te worden. Bij associaties is dat de oudste gepubliceerde opname, bij verbonden de oudste gepubliceerde associatie, enz. Meestal echter worden associaties niet op één opname (holotype), maar op meer opnamen gebaseerd. De bewerker moet dan één daarvan als type kiezen (lectotype). Is de associatie oorspronkelijk alleen vergezeld van een synoptische tabel (hetgeen voor syntaxa die voor 1979 zijn beschreven is toegestaan), dan moet uit een latere publicatie een type (neotype) worden aangewezen. Bij voorkeur is dit een opname van de oorspronkelijke auteur of anders een opname uit hetzelfde gebied (zie art. 15-21).